

byla jiná situace, cítil jsem se vůči Sobotkovi zavázán a to přesto či právě proto, že před léty jsme oba museli pochopit a pochopili, že na FF nemohu za normalizace zůstat a že mě musí obětovat právě Sobotka. Provedl to neuvěřitelně ohleduplně a protahoval to tak dlouho, až jsem měl dojem, že tím trpí víc než já. Teď na mně Sobotka chtěl, abych se vrátil v roli vedoucího, a oba jsme chápali, že k řešení bude patřit i odstranění Jarky Peškové, již jsem se cítil být zavázán neméně.

Snad jsem to tehdy zvládl, za těch pět let v úřadu ředitele UfaR FF UK, jak zněl nový titul šefa pracoviště, se nestydím, ale Jarky Peškové jsem se nikdy nezeptal, jak onu situaci prožívala ona. Nebyl to pád ani vyhazov, předal jsem jí funkci vedoucího katedry na PedF UK, kterou jsem tehdy zastával, snad přišla do přátelského prostředí, na PedF si jí považovali a zůstala tam vlastně až do poslední chvíle. Zda a kolik v tom bylo hořkosti, to už se asi nikdy nedovím.

Přáteli jsme zůstali, společně jsme zakládali doktorské studium filosofie výchovy, jezdili po konferencích, věnovali se filosofii prováděcí, na níž si Jarka tolik zakládala. Profesorka Pešková patří k těm významným postavám filosofie, jejichž literární odkaz je méně významný než odkaz učitelský. Tuto charakteristiku tentokrát zase já pokládám za pochvalu a vyjádření spřízněnosti. Ne snad jen proto, že doufám, že takto jednou někdo promluví či napíše na mou památku, ale proto, že na počátku této tradice spatřuji postavu Sokratovu. Sokratovou Diotimou Jaroslava Pešková být nemohla, přirovnání s pražským, trochu postmoderním Sokratem v sukních mi však připadá docela přiměřené.

*Zdeněk Pinc*

## NA STOPĚ UR-ŠVEJKA?

O objevech se říká, že vznikají z usilovné práce. Nevím, zda to, co následuje, je skutečně objev – zato vím, že jsem se o něj nijak nepřičinil a po pravdě řečeno si s ním ani nevím rady. O to víc mi vrtá hlavou.“

V listopadu 2005 jsem se náhodou dostal do budapeštského Muzea užitého umění, kde byla výstava hracích karet. Mezi různými exponáty jsem narazil na sadu hracích taroků, vydanou ve Vídni někdy kolem roku 1895, s obrázky různých pouličních týpků a figurek: domovnice, metař, trafikant atd. Ale když jsem došel k taroku XIV, nevěřil jsem svým očím: z karty se na mě usmíval Ladův Švejk. Typický „burš“ v modré uniformě, s přihlouplým úsměvem na kulaté tváři, přes ruku důstojnická uniforma a šavle a na provaze trochu podezřelý pes.



Foto: Jan Sokol

Popiska na kartě lakonicky říká, že to je Wenzel vom Pane Oberlieutenant. Doboví uživatelé taroků zřejmě nic víc nepotřebovali. „Wenzel“ je jasný i nám, ale co to jen mohlo být „Pane Oberlieutenant“, když to žádné další vysvětlení nepotřebovalo? Kabaret? Opereta? Nebo jenom kuplet? V každém případě je podobnost nejen

s Haškovou slavnou postavou a s jejími rekvizitami, ale i s jejím klasickým znázorněním od kongeniálního Josefa Lady, tak nápadná, že sotva může jít o nahodilou shodu.

Najde se literární historik, který tuhle záhadu objasní?

*Jan Sokol*